

ELŐZETES KÖRNYEZETI CÉLKITŰZÉSEK ÉS INTÉZKEDÉSI JAVASLATOK

Duna, Gönyű-Szob közötti szakasza

A vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítése során a területi tervezők minden víztestre meghatározták az előzetes környezeti célkitűzéseket és intézkedési javaslatokat tettek.

A Víz Keretirányelvnek megfelelően a társadalom hatékony bevonása érdekében az előzetes intézkedéseket az érdekeltekkel véleményeztetni kell. Az Észak-dunántúli Területi Vízgazdálkodási Tanács megyei albizottságai megtárgyalták a víztestek környezeti célkitűzéseit és az előzetes intézkedéseket, melyeket a következőkben foglalunk össze.

A Duna ezen szakasza 3 alegységet érint, északról határolja a Cuhai-Bakony-ér/Concó, az Által-ér és a Gerecse nevű tervezési alegység. A víztest állapota, problémái tehát mindhárom alegységen jelentkeznek, de nem kizárólagosan, ezért ezt a víztestet külön tárgyaljuk.

A víztest jelenleg nem erősen módosított, de jelentős a hidromorfológiai kockázatot okoz a medersüllyedésből adódó vízszintsüllyedés. Ennek oka a görgetett hordalék hiánya miatt megnövekedett ún. hordalék-elragadó erő. Ezt a folyó felső szakaszán lévő erőművek okozzák, amelyek visszatartják a Duna természetes görgetett hozamának döntő hányadát. Ezt a Bős alatti szakaszon a mederből pótolja a folyó, ami fokozatos medersüllyedést okoz.

A medersüllyedés miatt a mellékágak degradálódnak, a Dunával összefüggésben lévő talajvízszint is csökken, ami hátrányosan érinti a parti szűrésű vízbázisokat, illetve esetenként a felszín alatti víztől függő ökoszisztémáknak (pl. gönyűi erdők)

Az intézkedések köre kétféle lehet műszaki szempontból:

1. Megszüntetjük a kiváltó okokat, azaz meg kell szüntetni a Felső-Dunán lévő erőműveket, amit – mivel nem Magyarországon vannak – az ICPDR felé lehet kezdeményezni.
2. Ellensúlyozzuk a medersüllyedés hatását.
Ennek keretében meg kell vizsgálni a duzzasztás lehetőségét, illetve a mederszűkítés lehetőségét (Mikolts-féle terv szerint)

Az elmúlt évben elkészült a VITUKI hajózhatósági tanulmánya, amelynek célja nem a VKI céljainak megvalósítása, de a tervezett beavatkozások hatással vannak a fenti problémára. A vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés keretében meg kell vizsgálni a tervezett beavatkozások hatását a vízszintsüllyedésre.

Ha a fenti intézkedések egyike sem valósul meg, vagy hatása nem javítja a folyó hidromorfológiai állapotát, akkor a víztest állapota érdemben nem javítható, nagy valószínűség szerint nem érhető el a jó ökológiai állapot.

Duna Gönyű-Szob között

viztest neve	viztestet alkotó vízfolyások	állapotértékelés	Kockázatosság								erősen módosított	erősen módosított állapot oka	tervezett intézkedések	tervezett/futó projekt, mely az intézkedéseket részben/egészében tartalmazza	környezeti célkitűzés				megjegyzés				
			tápanyag-terhelés szerint	oka	szervesanyag-terhelés szerint	oka	veszélyes anyag szerint	oka	hidro-morfológiai szempontból	oka					alap célkitűzés		határidő módosítás						
															jó ökológiai és kémiai állapot	jó ökológiai potenciál	2015	2021-ig		2027-ig			
Duna Gönyű-Szob között	Duna	mérsékelt	nem	-	nem	-	kiértékelhető elemekre megfelelő			igen	Kisvízi medersüllyedés, gázlóképződés következtében a kis- és középvízszintek és a térségi talajvízszintek csökkenése	nem	-	Concó torok vizes élőhely rehabilitációja, Acsi mellékág rehabilitációja (1777 fkm) duzzasztás mederszűkítés (Mikolits-féle terv) Felső-Dunán erőművek elbontása =>ICPDR Monostori mellékágrendszer rehabilitációja (1776-1771,5 fkm) Szónyi mellékágrendszer ökológiai kapcsolatának megteremtése a tóággal (1764,5-1762 fkm) Mocsi mellékág rekonstrukciója (1751-1744 fkm) Tati mellékág rekonstrukciója (1728,5-1721,5 fkm) Ökológiai szempontokat figyelembe vevő hajózási feltételek kialakítása (VITUKI hajózási tanulmány vizsgálata)	KEOP Komárom-Almásfűző része	X			X				A kis- és középvízszint csökkenés következtében a korábban az év nagy részében vízzel borított sekélyvízű, speciális vízi élő- és szaporodóhelyet biztosító kavicsátonyok az év nagy részében szárazzá váltak. A rajtuk feltörő szárazföldi növényzet az árvízi levezetőképességet jelentős mértékben rontja és nem teszi lehetővé a korábbi ökológiai szerep betöltését (a mellékágaknál jellemző)